

Monumentnummer*: 525002

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 30 september 2002
Kadaster deel/nr 82942/74

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Dirksland	Goeree-Overflakkee	Zuid-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Dirksland	H			774

Omschrijving**

Inleiding

WATERTOREN in 1939-1941 gebouwd naar ontwerp van J. Gerber in een aan de Delftse School verwante stijl. Vanaf het midden van de jaren 1920 komt als reactie op met name het Functionalisme deze traditionalistische bouwtrant op, die tot na de oorlog zijn invloed houdt. Hoewel deze bouwtrant weids verspreid is, is het aantal voorbeelden in de watertorenbouw vrij beperkt. De watertoren te Dirksland betreft het vroegste voorbeeld hiervan.

Het middendeel van het eiland Goeree-Overflakkee is met de bouw van deze toren in het centraal op het eiland gelegen Dirksland, vlak voor de oorlog aangesloten op het waterleidingnet. De watertoren ligt op ruime afstand van de bebouwde kommen van de dorpen Dirksland en Sommelsdijk, nabij de kruising Staakweg/Staverseweg en Korteweegje. Het vlakke landschap en het grotendeels ontbreken van omliggende bebouwing maken dat het gebouw vanuit de wijde omgeving zichtbaar is. Het silhouet van de toren is hierop afgestemd.

Omschrijving

In baksteen (Vlaams verband) opgetrokken ronde watertoren met een hoogte van 62.5 meter afgedekt door een uitkragend, kegelvormig, in oorsprong met koper en thans door bitumen gedekt dak met daarop een lantaarn en een ranke, met koper beklede naaldspits met een bolbekroning. Een bijzondere vorm is verkregen door de torenschacht een entasis te geven, waardoor deze refereert aan een Griekse zuil.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De toren heeft een rondboogentree met een dubbele deur. Het inwendige van de toren wordt van licht voorzien door kleine vensters met stalen ramen met rollagen met afzaten die gelijkmatig over de toren verdeeld zijn. Op de begane grond bevinden zich rondom, laag aangezette, rechthoekige vensters; in de torenschacht staan zeer smalle, boven elkaar geplaatste vensters; ter hoogte van het reservoir zijn grotere vensters gezet. Vlak onder de uitkragende betonnen dakrand bevindt zich rondom nog weer een reeks rechthoekige vensters, die de schacht afsluiten.

Inwendig heeft de toren een betonnen draagconstructie bestaande uit een achttal betonnen pijlers tegen de wand en vier vrij in de torenschacht staande rechthoekige kolommen. Hierop rust het betonnen vlakbodemreservoir met een inhoud van 575 m³. De oorspronkelijke inventaris is nog aanwezig. Via een open, ruim opgezette bordestrap is het reservoir en de kap te bereiken. De schacht, die een diameter van bijna tien meter heeft, is door het ontbreken van tussenniveaus ruim van opzet.

Waardering

De watertoren is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de situationele waarde.

-\tDe watertoren is van cultuurhistorische waarde vanwege zijn betekenis voor de geschiedenis van de watervoorziening op het eiland Goeree-Overflakkee en als een bijzonder voorbeeld van een gebouwentype.

-\tDe watertoren is van architectuurhistorische waarde vanwege zijn zorgvuldig vormgegeven uiterlijk in de stijl van de Delftse School, als een belangrijk werk in het oeuvre van de architect J. Gerber, als een bijzondere voorloper van Delftse Schoolarchitectuur in de watertorenbouw en als één van de hoogste watertorens in Nederland.

-\tDe watertoren is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid.

-\tDe watertoren heeft situationele waarde vanwege de bijzondere ruimtelijk-functionele en visuele positie die de toren inneemt in het vlakke polderlandschap van Goeree-Overflakkee, waardoor het ook van belang als een bijzonder "landmark".

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf